

Budapest

1002. 4/3. sz.

József-körút 29. sz.

A KÍTARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . . 12 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kírtás« ezimű jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: benedekfalvi Dr. Luby Gyula máv. titkár és ügyész.

Igazgatók: Kubik Béla orsz. képviselő, Fábian Lajos mérnök, Ilkey László székéskővárosi hiv. főnök, Dr. Bankos Károly máv. f., Vécsey Frigyes máv. altiszt, Horváth István mozdonyfőszerező.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótoltatik.

A második évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetettik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetettik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetettik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a) Baleset elleni biztosításban úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 2000 korona halálzási segély fizetettik ki.

zetteknek 2000 korona halálzási segély fizetettik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetettik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak A) csoportját, míg azok, akik a B) csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az A) csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az A), min a B) csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük.

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviselőben részesülnek.

A »Kírtás« című hetenkint megjelenő lapot díjtanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya 1902. évi január hó 12-én, vasárnap délelőtt 9 órakor az egyesület hivatalos helyiségeiben választmányi ülést tart. Tekintettel arra, hogy ezen választmányi ülésen több nagyon fontos és ugy az egyesület további fejlődésére, valamint a tagok jogaira nézve is messze kiható ügyek kerülnek tárgyalásra, kérjük a választmányi tagokat, *hogy azon lehetőleg minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.*

Figyelmeztetjük egyúttal a választmányi tagokat, hogy az utolsóelőtti választmányi ülés határozatából kifolyólag, a választmányi ülésekre többé külön meghívatni nem fognak.

Tagok gyűjtése. Az egyesület igazgatósága nagyon időszerűnek véli, hogy a tagok figyelmét ismételve és ezúton is felhívja tagok gyűjtésére. Ránk köszöntött mindenfelé a tél, még pedig elég nagy szigorúsággal. Tudjuk mindannyian, de legkivált a vasuti tagtársak, hogy ez annak az évszaknak a kezdete, amikor a vasuti embernek az élete — a szó szoros értelmében véve — csak máról holnapra való. Katona a háboruban nem mindig hull olyan szaporasággal, mint ahogyan pusztul a vasuti ember a téli szolgálat viszontagságai közepette.

Ilyenkor lelkiismeretbéli kötelessége minden vasutasnak, hogy ne csak maga járjon elől jó példával, hogyan kell a családot netáni szerencsétlenség esetére a nyomortól megvédeni; hanem járatlanabb, tapasztalatlanabb társát is ki kell oktatnia, hogy *milyen nagyon közel laknak itt, ennél a szolgálatnál, egymáshoz az élet meg a halál.* Éppen ilyenkor, a zord idők kezdetén, kettős kötelessége minden embernek, minden családapának, hogy életét bebiztosítsa. Hát még mennyire kötelesség ez a vasuti embernek!

Most van a légfőbb ideje, hogy egyesületünk tagjai a maguk ismerősei és barátai körében ismertessék egyesületünk áldásos működését! Most van az ideje, hogy nem csak önmaguk érdekében, nemcsak az egyesület érdekében, de felebaráti kötelességből is tagjaiul nyerjék meg a »Kitartás«-nak rokonaikat és barátaikat.

Köszönetnyilvánítás. Alulírott ezennel hálás köszönetemet fejezem ki a »Kitartás« egyesület ügyészségének, hogy egy bünperből kifolyólag érdekeimet díjtalanul és hathatósan megvédelmezte s szakavatott eljárásával az igazságot részemre kieszközlte. Budapest, 1901. december hó 31-én. *Fialkovich Márton s. k.*, a »Kitartás« egyesület tagja.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk mult évi 52. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 16.550 korona

Balesetsegélyek.

Lapunk mult évi 52. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 15.426 korona 66 fillér.

Betegsegélyek.

Lapunk mult évi 52. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 5730 korona

Nem egyesületi tagoknak lapunk előfizetési ára — a teljes balesetbiztosítási kedvezménynyel együtt — havonként egy korona, negyedévenként három korona.

Az új esztendő.

Immár benne vagyunk . . .

Vajjon milyen lesz ez? Mit rejt a méhében, mit hoz a benne bizóknak? Boldogságot-e, szerencsét, megelégedettséget; avagy az eddiginek folytatását — nélkülözést, szegénységet, reménytelen jövőt? . . . Ki tudná ezt előre megmondani?

De csakis jó, hogy nem lát az ember a jövőbe. De sok életet ment meg ez a vakság az emberiségnek! Mert hiszen tessék csak elképzelni, mi lenne az emberekből, ha mindenki már tiz, husz és több esztendő előtt látta volna azt, amit azóta tapasztalt, átélt, végigküzdött? Vajjon hány ember volna még életben azok közül, akik a maguk sorsát előre látták? Vagy hányan élnének tovább, ha életük jövőjét valaki kitárná most előttük? Kinek volna kedve, kinek volna bátorsága tovább is élni e földön, ha csak egy pillantást is vethetne abba az örvénybe, aminek *sors* a neve s amelyet a gondviselés jótékony fátyollal rejt el az ember szeme elől?

Ismerik-e vajjon ezt a jótékony fátyolt? Amelyik folyton rózsás, ragyogó színű marad, ha még oly sötét is a mögötte rejlő valóság, amelyik szebbnél-szebb képeket varázsol szemünk elé, még akkor is, amikor igazában a legkomorabb alakok mozognak mögötte. A neve ennek a fátyolnak: *reménység*.

Ez, ez az igazi éltető elem. Csak ez tartja igazán bennünk a lelket, a többi: mind csak aféle surrogatum; máról holnapra való prolongálása a keserves létnek.

Nézzük meg, mit mond a reménység erre az új esztendőre?

De hát hol is kezdjük? Kinél, vagy minél? Legjobb lesz, ha magunkon fogjuk a sort, a mi egyesületünkön. Ez érdekelhet bennünket legjobban, mert ez a mi közös célunk, közös vagyonunk.

Ez, hál' Istennek, csak jót mutat minden irányban, jóra enged következtetni mindenütt. Ha még nem is vagyunk egészen túl a kezdő évek tapasztalatain, de már annyira jutottunk, hogy kiismerjük, hol, milyen irányban és miket kell fejlesztenünk, hogy mindannyiunknak érdekét szolgáljuk, hasznát és javát elősegítsük. Hogy többet ne említsünk, sorra fog kerülni az alapszabályok alapos megvitatása és módosítása. Ennek keretén belül

talán már ebben az esztendőben sikerül kivinnünk azt, hogy a tagsági díjak leszállitassanak, a kötvényeknek értéke bizonyos évek múltán készpénzben is kifejezést nyerjen, sőt, ha a viszonyok és körülmények megengedik, egyleti működésünk keretén belül a tagok számára egy nyugdíjalap is teremtsék. Amilyen szépen vagyoni viszonyaink gyarapodnak, jogosan várhatjuk, hogy ez az esztendő szebb eredményekkel fog zárulni, mint az elmúltak bármelyike. Ám ez ne tegyen bennünket elbizakodottá. Senki közülünk ne higgye, hogy már most eleget tettünk kötelességeinknek, hogy már most talán elegen is vagyunk. Az egészséges fejlődésnek és a biztos vagyonosodásnak egyedüli helyes módja, hogy a tagok száma gyarapodjék, szaporitassék. Minél jobban bizunk egyesületünk felvirágzásában, annál szorosabb kötelességünk a taggyűlés. És annál könnyebb is, mert már elért szép eredményekre mutathatunk reá, nem csupán üres biztatásokra. Adja a jó ég, hogy úgy legyen.

Ott van azután, mint legközelebbi tényező a sorban, minden egyesünknek a kenyéradó hivatása, a maga foglalkozása. Ettől függ az egyesek boldogulása, jóléte, családi tűzhelyüknek biztonsága és megelégedett volta. Már itt nehezebb az általános meghatározás, mert hát nemcsak sokan vagyunk az egyesület kebelében, hanem sokféle foglalkozású és hivatású emberek is. Legtöbben vasutasok, azután iparosok, hivatalnokok, kereskedők, orvosok, kézművesek, munkások, ügyvédek, stb.

A vasutasok életében olyan reformok készülnek, amilyenek a magyar vasutak fennállása óta nem igen fordultak elő. Mindenki jót vár tőlük, a legjobbat reményli. És méltán; sőt jogosan. Mert nemcsak az élet szólt belé az ő viszonyaikba a maga kényszerítő, hatalmas szavával, de sorsuknak intézői is elhatározó állást foglaltak az ő javukra. A javítás már csak rövid idő kérdése, noha annak mikéntje eddig még meglehetősen ismeretlen. Sebaj, csak tényé váljék mielőbb és igazában javítás legyen, ne csak amugy elnevezés szerint . . . A magyar vasuti emberre nézve tehát ez az új esztendő egy jobb kornak hajnalhasadását jelenti, telve biztató reménységgel a jövőre nézve és mindannyian hisszük, hogy annyi sok esztendőnek nélkülözése és sanyargása után végre itt is

módjukban lesz az embereknek megismerni a gondnélküli életnek legalább egyes árnyalatait.

Hasonló reménység biztatja az állami alkalmaztatásban lévő többi tagtársainkat is, s ha az életet a mai követelményeivel nézzük, nem az jut eszünkbe, hogy kié e részben — már mint a fizetésjavításban — az elsőbbség, vasutasé-e vagy a többieké, de azt kell kívánnunk, hogy mindkettőnek az óhajai lehetőleg egyszerre és lehetőleg gyorsan találjanak kielégítést.

Kevesebb reménységgel kecsegtetnek a kilátások a kereskedők, iparosok, ügyvédek, stb. új esztendejét illetően. Az általános gazdasági pangás annyira ólomsúlylyal nehezedik az önálló kereseti ágak mindegyikének létére, hogy a viszonyok gyökeres változása kellene hozzá, hogy a kibontakozás érezhető mértékben valósuljon meg az év keretén belül. Dehát van-e kilátás ilyen gyökeres változásokra? Sajnos, egyelőre nincs. Ha csak az év folyamán lejáró kereskedelmi és vámszerződéses olyan mélyreható átalakulásokon nem mennek keresztül, hogy mezőgazdasági és ipari termékeink jobban lesznek hasznosíthatók. Ennek természetes folyamánnyaként az általános gazdasági életnek keringő vére, a pénz, gyorsabban és erősebben kezdene lüktetni az egyes erekben. Megindulna mindenfelé a munka, javulna a kereset, lendületet venne ismét a kereskedelem s a boldogulásnak utai megint megnyílnának az emberek előtt.

Kivánjuk szívből, hogy úgy legyen, mert hiszen a közjó érdeke, tagjaink érdeke a »Kitartás« érdeke is mindenkoron! y. s.

Emberáldozatok az indusoknál*)

A bengáliai öbölnél terül el Oriszsa, ez a vad hegyvidék, melyen a *kondok* élnek. Ez az a nép, mely a múlt század egész ötödik tizedéig fentartotta az emberáldozatot, s e szokást valódi virtuozitással gyakorolta. Csak a kelet-indiai kormány erélyes fellépése vetett véget a gyalázatos üzemeknek. De a dolog nem folyt le egészen simán. A humanizmus nevében kezdett nehéz munkát csak többszöri katonai erőhatalom alkalmazásával lehetett végrehajtani s csak azután, mikor a katonaság e hegyvidék minden zege-zugába behatolt.

A kivitelenek egyik legnagyobb akadályát képezte az, hogy az ugynevezett »meriák«, azaz a feláldozásra kiszemelt egyének egyáltalában nem segítettek a mentésükre sietőknek. Sőt ellenkezőleg, még büszkék voltak arra, hogy ők lehetnek azon eszközök, a melyek által törzsük és családjuk számára az istenek kegyelme kieszközölhető volt.

*) Schw. L. után.

Igen érdekes és tanulságos adatokat szolgáltatott a kondok emberáldozatairól John Campbell ezredes, a ki 1840-től 1854-ig éppen a fentebb említett nehéz munka végrehajtásával volt megbízva.

Szerinte a kondok embertársaikat leginkább a »föld istenének«, Tado Pennarnak tiszteletére megszárolták le, és pedig azért, hogy ez áldozatok által haragját megengeszteljék, csapásait elhárítsák s jó aratást várhassanak.

Mások szerint azonban a kondoknak van egy istenök, a kit a »világosság istenének« neveznek; ehhez csatlakozott társul a »föld istennője«, a ki tulajdonképen nem más mint a »sötétség« istennője, s a ki nem tesz egyebet, mint mindig csak újabb csapásokat, bajokat küld a föld népére. Ugyancsak ő a »sors« istennője is. És hogy a rossz lelkű istennő haragját megengeszteljék, erre szolgálnak az áldozatok; még pedig emberáldozatok kellenek okvetlenül, mert egyébre a haragvó istennő nem ad semmit.

A »meriák«-at sok esetben már gyermekkorukban arra szemelték ki, hogy feláldozzák. Campbell azonban azt állítja, hogy ezeknek száma nagyon csekély lehetett, mert a legtöbb áldozat vásárolt portéka volt, tehát idegen népek közül került ki. A meriák szállítása egyike volt a legjövedelmezőbb üzleteknek s külön ügynökök és kufárok kereskedtek velök. Ezek különösen akkor, ha a Bengáliával határos vidékeken eh-inség volt, csapatostól jártak be a síkság falvait, ott potom áron megvették a szegény emberek gyermekeit, vagy ha ez nem sikerült volna, ellopták a szülői háztól és ezenkívül is sok ifjut és leányt édesgettek magokhoz azon ígérettel, hogy a hegyek között gazdag keresetet fognak nekik szerezni. Ott aztán évekig tartották, ugyszólván hizlalták őket; jó bánásmódban részesítették, akár az anya gyermekeit. És csalódnának, ha azt hinnők, hogy e szerencsétlenek nem tudták volna, mi vár rájuk. Tudták jól, de megadták magukat s valódi keleti türelemmel várták sorsukat. Sőt a leányok nőül is mentek a kondokhoz vagy a férfi meriákhoz, a mikor a házasságból született gyermekek szintén meriákkul neveltettek fel.

Campbell leírása szerint valóban hajmeresztő az az eljárás, mely a meriák feláldozásánál szokásos volt. Az áldozásra kitűzött nap előtt már egy hónappal zajos ünnepélyeket rendeztek ez állatemberek. Dorbézolás volt a napirenden, mely után a meriát felkoszorúzták s körülötte eszeveszett tánczokat jártak. Azután jött a tűzpróba. Az áldozatot, miután előbb lerészegítették volna, a »szent oszlophoz« kötötték, mire a papok különféle szertartási formák elhadarása után kijelentették mind a haragos istennőnek, mind pedig a meriának, hogy az áldozás a legközelebbi napon fog végrehajtatni.

S ha e nap elérkezett, olajjal bebalzsamozták az áldozat testét, mire ünnepélyes menetben indultak vele a szent oszlophoz. Vadul üvöltő fanatikus néppel körülfogva s kábitóan lármás zene által kísérve vánszorgott a részeg meria az áldozás színhelyére. Az áldozás előtt azonban még egy sertést vágta le s ennek vérét a szent oszlop előtt ásott gödörbe eresztették. Ezután a meriát ismét megkoszorúzták s kegyelmet esdekelték az istennőtől, mire az áldozatnak a gödörbe kellett lépnie, hogy ott erőszakkal befojtsák a véres iszapba,

Az áldozás másik módja abban állott, hogy a meria testét előbb két bambusz-deszka között ösz-

szezuzták, s aztán a végtelen kinok után fejét levágták.

Ennél még borzasztóbb volt a harmadik mód. E szerint az áldozatot elevenen feldarabolták, előbb végtagjait törve-vágya szét, s így haladva tovább az egész testen. Különben az áldozás mindenike azzal végződött, hogy a jelenlevők, a kik többnyire egyes községek és klánok hivatalos küldötteiből állottak, mindnyájan kimetszettek a meria testéből egy-egy darab hust s azzal futottak haza kőbálványaikhoz, hogy az áldozat darabjait az istennőnek bemutassák. — A hust aztán elásták, hogy a gyermekek egészségben nőjenek fel, az aratás gazdag legyen, a nyáj szaporodjék, az ellenség meggyőzősék s nyavalyák ne látogathassák meg a népet.

Amaz időben csak rendkívüli erőfeszítéssel volt lehetséges e barbárságokat megszorítani. Ha egy faluban hosszas rábeszéléssel sikerült az emberáldozatok elhagyását kivinni, a szomszédfalu egyszerűen tudomást sem vett az esetről s hódolt tovább az őseitől örökölt vad szokásnak. Sorra kellett tehát a falvakon menni; de mialatt a harmadik faluba jutottak, az első már rég elfeledte ígétét s újra kezdte a meriákat gyűjtögetni. — Az angolok végre kieszközölték, hogy várjanak a benszülöttek egy bizonyos ideig, ne hozzanak emberáldozatot, hogy lássák, vajjon nem lehetne-e a haragvó isten-asszonyt kisebb áldozatokkal is megkérlelni. S ettől kezdve tünt el lassankint a borzasztó szokás. A próbaévben ugyan is kitünő termés lett s a nyájak pompásan tenyésztek. Ez a kézzelfogható eredmény aztán hatott, de természetesen csak azon a kis területen, a mely a kitűzött időpont bevéását elfogadta. A többi részekben még évtizedekig folyt a harcz, de szerencsére ma már azon helyeken, hol az angol uralom meggyökeresedett, nem hoznak többé emberáldozatot.

Hogy a számtalan mentési kísérleteknél megható jelenetek gyakran fordultak elő, könnyen érthető. A megmentett meriák eleinte nem igen vették jó néven az angolok szivességét. Ők szentül meg voltak arról győződve, hogy mivel a végzet szemelte ki őket ama borzasztó célra, hasztalan futnak előle, a végzet mindenütt utóléri őket. S tényleg a megmentett meriák s különösen ezeknek női része közül nagyon sokan visszazöktek. Egy ily visszazökésről a következőket beszéli el Campbell. Egy nő meriát három gyermekével együtt sikerült az angoloknak megmenteni a kondok körmei közül; de bizony a nő nagyon kevéssé örült szerencséjének. Rég idő óta élt már abban a tudatban, hogy gyermekeivel együtt fel fogják áldozni valami nagy ünnepen s e gondolat egészen büszkévé, mondhatni, boldoggá tette.

Midőn később beleszokott új helyzetébe, megvallotta, hogy még egy negyedik gyermeke is van, a ki szintén meria, s esdekelt, hogy mentsék meg azt is. De kívánságának lehetetlen volt megfelelni, mert az idő nagyon előhaladott s a törzs, melynél a gyermek volt, ellenséges viszonyban állott az angolokkal. Azzal biztatgatták tehát a nőt, hogy a jövő tavaszon mennek gyermekéért.

Egy reggelen aztán csak eltűnt az asszony, három gyermekét ott hagyta a táborban, a miből azt lehetett következtetni, hogy maga vállalkozott gyermeke megmentésére.

S tényleg úgy volt. Tizennégy napi távollét után beállított ismét s karján hozta megmentett

fiacskáját. Épen a legnagyobb esőzési idő volt, midőn távozott, de ő nem törődött vele. Őserdőkön és mocsárok közt bujdokolva ment gyermekéért; gyökerekkel s aszott gyümölcsökkel, bogyókkal tetgette életét s az aggodalmak és félelem miatt az egész idő alatt alig aludt pár órát s nem pihent, hacsak a végtelen erdőségekben, melyeknek bozótjában mérges kigyók tekergőznek s tigrisek ordítognak, a kimerültség és rettegés annyira meg nem fosztá erejétől, hogy összerogyott. Ily viszontagságok közt jutott el falujáig s ott szerencséjére épen nem volt honn a lakosság; ő azonnal felhasználta a kedvező alkalmat, felkereste fiacskáját, s magával vitte. A visszafelé vivő ut még nehezebb és viszontagságosabb volt, mert gyermekéről is gondoskodnia kellett s így nem csoda, ha betegen s csontig lesoványodva érkezett vissza a táborba.

A kormány azonnal gondoskodott úgy róla, mint gyermekei jövőjéről.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A vasut áldozatai. Az amerikai vasutak nemcsak abban különböznek az európaiaktól, hogy gyorsabban járnak, hanem abban is, hogy több embert gázolnak el. 1888. óta 87.277 embert öltek meg s 469.927 embert sebesítettek meg az amerikai vasutak. A múlt évi vasuti baleseteknek 7865 halottja és 59.829 sebesültje van az Egyesült-Államokban.

Visszatartható-e a munkakönyv? A kereskedelmi miniszter egyik ipartestület előterjesztésére igen érdekes rendeletet hozott, melyet az ország összes törvényhatóságainak megküldött. Ez kimondja, hogy a felmondás nélkül távozó, vagy megszökött munkás munkakönyve helyett ideiglenes igazolvány nem adható. De ha a munkaadó az ilyen munkás visszavezetését a kilépéstől számított 14 nap alatt az ipartörvény 159. §-a alapján az iparhatóságnál kérelmezi és ez a visszatérést elrendeli, ez esetben a munkaviszony fennállónak lévén tekintendő, a munkakönyv visszatartható. Viszont azonban, ha a munkaadó a határozatban a munkás visszatérésére megjelölt idő alatt és annak elteltéig a határozat végrehajtását és a tényleges visszavezettetést nem kérelmezi, akkor eme jogától visszalépettnak lévén tekintendő, köteles a munkásnak munkakönyvét visszaadni. Ha végül a munkaadó a jogtalanul eltávozott munkásnak visszavezettetését nem szándékozik kérelmezni, tartozik segédje kilépését 14 nap alatt az iparhatóságnál bejelenteni és a munkakönyvet a munkás kérelmére ezen idő alatt neki átadni, miáltal azonban a munkaadónak kártérítési joga nincs. Ezek a miniszteri kijelentések most már hihetőleg teljesen rendbe hozzák a munkakönyv visszaadása körül addig fennforgott többféle helytelenséget s megkönnyítik majd a békeltető-bizottságok munkáját is.

Különös ételek. Indiában fecskéfészkek és a tengeri uborkák szolgálnak tápláléknak, de egy londoni lap ezeknél még sokkal különösebb ételeket sorol fel. Az oroszánhus kitünő, a tigris husa ellenben kemény és inas. Hogy a medvehus milyen jóízű az már nem új dolog. A medvesonka és medvenyelv a legfinomabb csemegék közé tartozik és Angliában még azt is tudni vélik, hogy Németországban a medve májából kolbászt készítenek. Az elefánthus élvezhetőségét illetőleg nagyon eltérők a vélemények

Az indiai és afrikai benszülöttek elsőrendű csemegének tekintik, az európai elefánt-vadászok azonban elefántpecsenyére soh'se kívánczok. De hogy az elefánt lábából pompás eledel kerül ki, azt a leghíresebb szakácsok is elismerik. A rinoczerosz husa, mely izére a marhahus és disznóhus közt áll, más hus hiányában egyáltalán nem megvetendő. A majom husáról Wallace híres angol zoologus azt állítja, hogy ize a nyulhusra emlékeztet. A jaguár piszkos természetű vadállat, de husa igen jóízű és gyöngé, mint az ürü husa. Londonban legujabban a kenguru husát is becsülni kezdik, amit eléggé bizonyít az, hogy ezerszámra importálják Ausztráliából a kenguru-farkakat. Hogy milyen jó a kenguru-hus, azt persze már sokkal régebben tudják Ausztráliában, hol a kenguru-levest a legnagyobb delikateszek köze sorolják. Nagyon gyöngé, fehér és jóízű a krokodil husa, a fókahus fekete és csunya, de szintén nagyon emészthető. Angliában a mokus, Olaszországban pedig a legkülönbözőbb éneklő madarak kerülnek pecsenye alakjában az asztalra, Floridában pedig az apró és cifratollu madarakból ragout készítenek. A lóhus és macskahus, bármennyire utálatosaknak látszanak is, jól elkészítve igen jóízűek. (Jó étvágyat.)

A sérült sziv gyógyítása. A modern sebészet nem egy eddig gyógyíthatlan betegséggel megküzdött már és ujabban annyira vitte, hogy a sziv sebeibe sem kell az embernek belehalni. A szivsebek különböző okokból eredhetnek, de a leggyakoribb okok egyike a mellre mért ütés, különösen bő lakoma után, amikor a kiterjedt gyomor a szivet fölfelé szorítja és a mellkashoz nyomja. Ha a sziv ilyen megsebesülése után a vér beömlését a szivburokba feltartják, a halál elkerülhetlen, mert amikor a burok megtelik vérrrel, a sziv nem képes tovább kiterjedni és mozgása eláll. Ezen oknál fogva a sebészek elve legujabban az, hogy a sziv sebesüléseit azonnal megoperálják. Amíg ugyanis az olyan esetekben, amikor a sziven valami balesetnél fogva sérülés támadt és a szivburkot meg nem nyitották, a halál a legrövidebb idő alatt beállt, az azonnal megoperált betegeknek a fele meggyógyult. Minthogy a sziv sebesülése után a betegek igen mély ájulásba esnek, a kábító szerek alkalmazása teljesen fölöslegessé válik. Dr. Hill a »Medical Record«-ban két olyan esetet ír le, amikor a megsebesült szivet összevarrták. Egy nyolczéves leánykának, ki egy 2¹/₂ hüvelyk hosszú tűt tűzött a ruhájába, ez a tű el-esés közben a mellébe hatolt és a szivet megsértette. A tűt kihuzták és a sebet azonnal bevarrták és a leányka teljesen meggyógyult. Egy 28 éves férfi egy ütés után, mely a mell baloldalán a negyedik és ötödik borda közt érte, olyan volt, mintha szélhűdés érte volna és érverése csaknem elállt. A szivhangok megváltoztak, jelölül annak, hogy a szivburok vérrrel telt meg. Pár percz alatt a sziv verése teljesen elállt volna, de a beteget rögtön megoperálták, a vért kibocsátották a szivburokból és a sebet bevarrták. Azután szivburokgyuladás állt be. de a megoperált beteg ebből is teljesen fölgyógyult.

A nap mágnessége. A föld tudvalevőleg nagy mágnes, amelynek sarkai a földrajzi sarkok közelében vannak. Ha a föld nem volna mágneses, akkor természetesen nem léteznék a delejtű. Ami a nap mágneses voltát illeti, a tudósok tagadják ezt a nap nagyon is magas hőfoka miatt. Azonban a föld mágneses viszonyai oly sok változásnak vannak

kitéve, hogy ennek okául külső behatást tételeznek fel. A feltevés az, hogy a levegő magasabb rétegeiben lévő villamos áramok azok, amelyek a földre és annak mágneses voltára hatnak. Biegelow, a hírneves amerikai meteorologus arra a meggyőződésre jutott, hogy a föld mágneses viszonyait sokkal inkább meg lehet magyarázni, ha abból a föltevésből indulnak ki, hogy a tapasztalás szerint például egy mágneses vasdarab elveszti mágneses erejét, ha a veresizzásig hevítjük azt, amiből az következik tehát, hogy oly izzó test, mint a nap, nem lehet mágneses, de viszont másrészt a földmágnesség folytonos ingadozásait legkönnyebben a nap mágneses befolyásából lehet megmagyarázni. Ha az atmoszféra határain belül levő légrétegekből indulnának ki a villamos áramlatok, akkor nagyon csodálatos az, hogy az egész föld mágneses viszonyai egy időben és egyenlő mértékben változnak. Továbbá tény az is, hogy az ugynevezett mágneses viharok és a napfoltok közt összefüggés van. Ha teljes napfogyatkozásakor figyelik meg a napot, akkor is mágneses tulajdonságára lehet következtetni, mert a koronának, ennek a csillogó fénykoszorúnak a sugarai ugy sorakoznak, mint a vastörmelék darabocskái, ha mágnes befolyása alatt állanak. Mindezekhez még azt is hozzá kell venni, hogy éppenséggel nem lehet megmagyarázni a levegő magasabb rétegeinek a villamos áramlatait, és ekkor nagyon valószínű, hogy a nap sem más mint egy óriási nagyságu mágnes.

Hogyan fogy a pénz. Boni de Castellane gróf, aki néhány esztendővel ezelőtt az amerikai leányok egyik leggazdagabbikát, Gould Annát vette nőül, ugy látszik nem nagyon tudott a hozományul kapott milliókkal gazdálkodni, mert, mint a »New-York Journal« írja, a hitelezők most ugy megrohanták a grófi párt, hogy azok kielégítése a sok milliót alaposan meg fogja apasztani. Az ember mesének vagy tréfának tartana Castellane gróf eszeveszett költségeit, ha azt hiteles adatok nem bizonyítanák. Okmányok tanubizonyosága szerint például oly kiadásai voltak a lehetetlenül könnyelmű, czimerének régi fényét a Gould-leány pénzével helyeállítani akaró grófnak, hogy egyszerűen csodálatra méltó, ha még egyáltalán maradt valami az óriási hozományból. Az adósságok hiteles listájából érdekesek például a következő adatok :

	Frank
Börzevesztesség 1898 ban	3,500,000
Kiadások rojalisztikus czélokra	5,000,000
Báli jelmez Gould Annának	30,000
Képviselőválasztásra	2,500,000
Tizezer nadrág	750,000
Egy palota berendezése	500,000
Villásreggeli francia arisztokratáknak	1,500,000
Uj palota építése	15,000,000
Uj yacht és annak 3 évi kiadásai	3,250,000
A grófnő ruhatára	1,400,000
Városi bunda a grófnak	55,000
Száz mellény	7,500
Nyakék a grófnőnek	250,000

Mindezeket pedig hiteles számlák bizonyítják.

Bámulatos memoria. Curzon lord indiai alkirálynak, amikor legutóbb Mysoreban járt, egy bramint mutattak be, ki csodás emlékező tehetségével őt és környezetet bámulatba ejtette. Az alkirály, lady Curzon, Baring őrnagy és mr Lawrence egy mondatot választottak ki, melyet egyszer elmondtak. Azután mindegyikük csak egy szót ejtett ki abból a mondatból, melyet a braminnak föladtak, hogy azt emlékezetében megőrizze és pedig mind a

négyen mindig egy-egy szót egymásután. A próbát még megnehezítették azzal, hogy a szavakat összevissza, nem a mondatokban előforduló sorrendben ejtették ki. Curzon lord pl. az ő mondata negyedik szavával kezdte, lady Curzon a másodikkal, Baring őrnagy a kilencedikkel, mr Lawrence a tizenkettedikkel és így tovább, míg az összes szavakat elmondták. Curzon lord egy görög idézetet választott, a többiek igen nehéz verssorokat, közben pedig Robertson ezredes a többiekkel váltakozva szám- sorokat olvasott fel, melyeket a braminnak meg kellett tartania, összeadnia és végre belőle gyököt vonni. Amikor az összes szavakat és számokat kimondták, a bramin azokat akadozás nélkül ismételte és pedig a szavakat nem abban az összevisszaságban, ahogy előtte elmondták, hanem minden mondatot külön, helyes szórenddel. Curzon lord és vendégei nagyon meg voltak lepve és megtapsolták a memoriának ezt a nagy művészetét, ki büszkén távozott, de mint valami szórakozott professzor, a botját ottelelte.

A világ legnagyobb órája. 1903-ban St. Louisban az Egyesült-Államok nemzetközi kiállítását rendeznek. E kiállításnak egyik legnagyobb szerű látványossága egy óra lesz, melynek nem lesz párja a föld kerekén. Az óra szerkezetén már javában dolgoznak s mint a »Daily Telegraph« írja, ez az időmutató olyan nagy lesz, hogy több kényelmes erkély fog az óra kerekei közt huzódni, a melyben sok ember kényelmesen mozoghat. Azonkívül az óra belsejében egy kicsi, de teljesen felszerelt vendéglőt fognak elhelyezni, a hol nemcsak hideg ételt meg italt lehet kapni, hanem frissen készült, a vendéglőben főzött meleg ételt is. Az átmérője ennek a kolosszális órának körülbelül 85 láb lesz, magassága pedig 50 láb. Karsu lépcsőházakat építenek az óra különböző részén, azonkívül a kerekeket úgy helyezik el, hogy a sétáló közönséget abszolúte semmi veszedelem nem fenyegeti. Az ingát mozgató keréknek súlya több mint egy tonna lesz, a rugók pedig hengervastagságúak lesznek. Az ingát mozgató kerék két óriás nagy aháttömbön fog nyugodni. Az óra szerkezetét egy fényezett fémtokba fogják elhelyezni, melynek alakja hasonló lesz egy közönséges óra tokjához. Természetes, az emberek akkor is járkálhatnak az óra belsejében, mikor a szerkezet mozgásban lesz.

A jeles egér. Londonban a »Mouse Fancier's Club«-ban évenként versenykiállításra gyűjtik a rágsaló állatokat. Eddig a hosszuszőrű hollandi egér volt az első díjas, a múlt esztendőben hét font sterlingben fizették darabját. Az idei versenykiállítás nagyon sikerült; vagy négyszázötven fajtájú kis rágsaló került bemutatásra. Az első díjat egy rőtbarna egerecske nyerte el és hatszáz koronán vásárolta meg a manchesteri Whiteson. Hatszáz korona egy egérért! Mit szólnak ehhez a — macskák?

A királyné megmentője. Aki az alagi gyöpre jár, ismeri a Káposztás-Megyer közelében levő ingoványos patakot. E helyen mentette meg most harmincz éve egy bátor angol ember, névleg Carter János, halálos veszedelméből Erzsébet magyar királynét. Nagy rókahajza volt aznap Káposztás-Megyer vidékén. Tömérdek vadász gyűlt össze, s a fényes társaság élén ott volt a király és a királyné is. A vadászcsapat sebes iramban vágatott a kopó-falka nyomán. Legelől Carter János, az akkori falka-

mester, híres, kitűnő lovas. Amikor a patakhöz ért, megsarkantyuzta ürge vadászlovát s könnyedén átugratott az ingoványon. Nyomában vágatott a lovasok közt a legbátrabb: a királyné. A derék angol még hátrakiáltott s kérte a királynét, hogy ne ug-rasson át az ingoványon, inkább kerülje meg. Hiába volt már akkor a figyelmeztetés. A felséges asszonyt elragadta a hév, nekiugratott a veszedelemnek. A következő pillanatban a paripa megbotlott és bele-zuhant a mocsárba, maga alá temetve királyi lova-sát. Már-már II. Lajos szomorú veszte fenyegette a királynét, amikor leugrott lováról Carter János és belevetette magát a szennyes mocsárba. Irtózatossal erőfeszítéssel félreczipelte a horkoló paripát s kar-jaiba kapta a királynét. Veszedelmesen süppedt az iszap, de az izmos karu angol emberfölötti erővel gázolt az ingovány szélére s kimentette a királynét. A vadászcsapat is odaért akkorra s rémülete üdv-rivalgássá vált, amikor az életmentőt üdvözölte. Carter János gyönyörű gyémánt melltűt kapott a királynétől, s a vadászaton résztvett bécsi angol nagykövet, Buchanan lord is melegen gratulált neki. Az életmentés harminczadik évfordulóját a közeli napokban ünnepli meg a káposztásmegyeri angol telep. Carter Jánost, a mostani falkamester bátyját, az akkori életmentőt, ez alkalommal nagy ováció-val fogják üdvözölni.

A rákbetegség elterjedése. Ujabban mindin-kább erősödik az a nézet, hogy a rák sokkal gyakoribb betegség most, mint volt évtizedekkel ezelőtt. Behla összeállítása szerint pedig kitűnik, hogy a földtekén nem mindenütt egyforma gyakori. Például: Európa legészakibb részén és Grönlandban igen ritka, ha sonlóképen Görög- és Törökországban is. Ázsia északi részében, Szibériában már jól ismerik, déli részein azonban kevésbé. Kinában igen ritka. Elő-indiában sem sokkal gyakoribb, de Japánban nagyon el van terjedve. Nagyon kevés eset fordul elő Egyip-tomban, Abessziniában, Tripolisz és Tuniszban; valamivel több Algirban és Madeirában. Nyugati-és Közép-Afrikában teljesen ismeretlen. Az a régebbi megfigyelés, mely szerint a rák ritkább Amerikában, ma már nem igaz, mert az Egyesült-Államok nagy városáiban feltűnő sok eset fordul elő. Általában azonban a színes emberfajok kevésbé hajlamosak rá, mint a fehérbőrű faj. Ugyancsak Behla érdekes megfigyelést közöl, a mely arról tanuskodik, hogy a rák némely helyen endemikus — otthonos — jellegű betegség. Luckan városában észlelte, hogy míg a rák az egyik külvárosban alig fordult elő, a másikban feltűnően gyakori volt. Ennek okát kutatva, a fertőzés terjesztőjének a kerti zöldséget véli, a melyet az utóbb említett külvárosban nagy mennyi-ségben fogyasztanak nyers állapotban. Maga a vete-mény nem tenyésztő talaja ugyan a rák-parazitának, hanem abban a külvárosban a zöldséges ágyakat egy holt vizárokhoz posványos, protozoonokban (véglényekben) gazdag vizével öntözgetik, sőt az is szokásban van, hogy a salátát ebben mossák le és mindjárt asztalra adják. Ily módon bizony elég sok szennyes földrészeckét kebelezhetnek be a fogyasz-tók. Behla föltétlenül hiszi, hogy a rákot valamely vízben vagy földben élő protozoon okozza, mert szerinte másképen nem lehetne magyarázni, hogy a rák helyenként otthonos, sőt némely években csak-nem járványos jellegű.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Poste restante. (Folyt.)

(Amerikai regény.)

— Irta: John Nobody. —

— Igen . . . Nem tudom, mi történhetett velem, de nagyon különösen viselte magát. Tegnap egész nap nyugtalanzkodott és éjjel is folyton sóhajtozott. Attól tartok, hogy meghütötte magát, mert szombaton abban a borzasztó időben gyalog jött az indóháztól idáig. Midőn pedig vasárnap reggel a szomszédoktól megtudta, hogy Moreland urat halva találták az országuton, iszonyut sikoltva összerogyott. De nem is csodálom, a borzasztó hír hallatára magam is úgy remegtem mint a nyárfalevél.

Most eszembe jutott, hogy a leány — amint az idegen ember mondta — nem azzal a vonattal jött New-Yorkból, melylyel Moreland, hanem az előttevalóval.

— Ön azt mondá — szakítám félbe az öreg asszonyt — hogy Leesy szombaton az esti vonattal érkezett New-Yorkból; hisz akkor Moreland urral együtt utazott, mert az is a hat órai vonattal jött!?

— Azt hiszem, hogy Leesy a hét órai vonattal jött. Igen, azzal mert fél nyolczkor érkezett ide. Ő maga mondta különben tegnap, hogy nem látta Moreland urat.

Az idegen tegnap azt mondta nékem, hogy a leány a hat órai vonattal jött, míg ellenben az öreg asszony szavai szerint a hét órai vonattal kellett érkeznie. Ezt az ellenmondást megjegyeztem magamnak.

— Hol dolgozik Leesy New-Yorkban? kérdé most a rendőrtiszt az öreg asszonyt.

— Broadway 3. szám. — Talán másvalamit is kívánnak tőle? kérdé egyszerre egész más hangon, mintha feltűnt volna neki kíváncsiságunk.

— Dehogy, felelte a rendőrtiszt és felállt a székről, csak el voltam kissé fáradva s azt gondoltam, míg beszélgetünk kipihenhetem magamat. De a dologra térve, talán Leesy mégis elkészíthetné ingeimet, ha ismét ide jön. Nemde, minden szombaton ide szokott jönni?

— Nem bizonyos, mert az utazás sokba kerül. Ha azonban ön az ingeket el akarja készíttetni, megízenem neki és akkor bizonyosan eljön. Addig a vásznat elhozhatom öntől.

— Azt majd elhozom magam. Minden jókat! és elhagytuk a lakást.

Az öreg asszonynyal történt beszélgetés folyamán felmerült ellentétekre figyelmeztettem a rendőrtisztet és ez elhatározta, hogy egy new-yorki rendőrt fog megbizni Leesy megfigyelésével.

Az utra pénzt adtam neki, egyuttal biztosítottam, hogy Argyll ur legnagyobb elismerésére számíthat, ha a gyilkosságot befedő rejtélyt sikerül megvilágítania.

Ugy állapotunk meg, hogy Moreland ur holttestét hétfőn szállítjuk New-Yorkba, hol a családi sírboltba elhelyezik. Addig tehát szabad voltam és időöltésből czéltalanul bolyongtam ide s tova.

Véletlenül a Moreland-villa közelébe vetődtem, mely Blankvilletől mintegy negyedóránnyira a Hudson-folyam partján állott. Az árnyas faktól környezett épület egyike volt a legszebb nyaralóknak. Most

azonban elhagyatva állott és csak a kertész és neje laktak itt egy kis melléképületben, mely a kert mögött állott. A kertész is nagyobb részt nem volt otthon. Egy mellékkapun beléptem a kertbe, a sűrűn ültetett fák barna-piros levelei csendesen hulladoztak. Csak néhány késői virág diszította még a kertet, szomorú elhagyatottság uralkodott mindenütt. Utamat a villa felé vettem. A nyugoti oldalon levő oszlopesarnokban már messziről egy ülő női-alakot pillantottam meg, amint karját az egyik oszlophoz támasztva, fejét ráhajtotta. Kalapja lábainál hevert a fűben.

Midőn közelebb értem, Leesyt ismertem fel benne. Ő nem vett észre, s miután a bokrok között egy óriási virágváza mögött jól elrejtőzhettem, alkalmam nyílt a leányt körülményesen megfigyelni. E pillanatban, midőn Leesy teljesen egyedül hitte magát, egész lelke és minden gondolata ott ült arcán és szemeiben. Fájdalom és kétségbeesés tükröződött vonásain. Márványfehér arcza éles ellentétben volt dus fekete hajzatával és nagyon is képes volt a különféle szenvedélyek kifejezésére. Most pedig, midőn ily közélről szemléltem, meg tudtam magyarázni azt a szilaj, mondhatni vad tekintetet, melylyel ez a leány Moreland holttestét szemlélte.

Tagadhatatlanul érdekes jelenség volt és nagyon tudni vágytam, mily érdekek fűzhették Moreland Henryhez.

Ha beszélhetnék véle, könnyen megtudhatnám, vajjon egy nehéz bűn súlya, vagy csak a fájdalom nyomja szívéét. Jó félóraig szemléltem őt így alig tíz lépés távolságról, midőn egy érkező vonat füttyülése hangzott. Leesy hirtelen felemelte fejét s ekkor megpillantott engemet.

Nem rezzent össze látásomtól, mint azt egy olyantól várni lehetett volna, kinek bűn terheli lelkét, hanem inkább csodálkozva tekintett rám és úgy látszott, mintha szégyelné magát.

Egy pillanatig még gondolkozott, de azután gyorsan felállt s anélkül, hogy kalapját felemelte volna, elsielt.

— Sullivan kisasszony, kiáltottam utána, a kalapját itt felejtette!

Visszafordult és átvette kalapját. Elhatároztam, hogy beszédbe ereszkedem vele. Óvatosnak kellett lennem, nehogy észrevegye gyanakodásomat, mert akkor, ha van is valami tudomása a gyilkosságról, azt semmi esetre sem fogja elárulni.

Amint tehát mellette haladtam, a legközönyösebb hangon kezdtem:

— Nagynénje ma reggel azt mondta, hogy New-Yorkba utazott?

— Azt akartam, felelé. Egyszerre azonban egészen felém fordulva, élesen szemeim közé tekintve kérdezé:

— Talán azért jött ide, hogy felkeressen?!

— Óh nem, véletlenül vetődtem ide. Különben meglehet, hogy mindkettőnk egy és ugyanazon gondolatok vezettek ide. Ennek a helynek most sokakra nézve különös érdeke van.

— Érdeke? Igen, folytatá csipősen, a közönséges kíváncsiság. Legalább van a világnak miről pletykázni. Milyen csunya szokás ez!

Leesy sokkal műveltebb volt, mint ezt állá-

sától várni lehetett volna, s talán ez volt oka boldogtalanságának. Mert hogy boldogtalan volt, azt félreismerhetlenül elárulta szomorú arczkifejezése. Az nem látszott ugyan valószínűnek, hogy Moreland Henryvel valami titkos szerelmi viszonyban állott volna, mert Henryt nem tartottam olyan jellemű embernek, kiről ezt feltételezni lehetett volna. De annál valószínűbb, hogy Leesy Moreland nyájasságát talán többre magyarázta s ennek folytán elérhetlen reményekkel kecségtette magát. Mikor azután megtudta, hogy Moreland vőlegény lett, Isten tudja minő szerencsétlen terveket forgathatott agyában a bekövetkezett keserű csalódás folytán.

Ezen gondolatok gyorsan átjárták fejemet, de óvakodtam, nehogy a leány éles tekintete valamit észrevegyen arczomon.

— Én sem szeretem, — folytattam a beszélgetést — ha a fájdalmat kíváncsi szemek előtt fitogtatják.

— És mégis, — felelte Leesy — higgye el uram, hogy boldogok azok, kiknek jogukban áll valakit gyászolni. Biztosítom, hogy annak a hölgynek, aki a meggyilkolt menyasszonya volt, fájdalomra csekélység azokéhoz képest, kik tőle még e fájdalmat is irigylik.

Leesy maga is észrevette, hogy ezzel a kelletnél többet mondott, miért is hirtelen elhallgatva, meggyorsította lépteit.

Midőn a kert ajtajához értünk, rövid üdvözlés után elsietett. Most már még kevésbé tudtam, mit tartsak e leány felől.

Még ott álldogáltam gondolatokba merülten, midőn Scott asszony, a kertész felesége, a faluból haza érkezett.

Ő is a halottat volt nézni, szemei a sirástól még most is ki voltak pirosodva.

— Ugy fekszik ott, — mondá — mintha csak aludnék; Eleonora kisasszony pedig ott ül mellette, mintha meg volna halva. Elborzadtam, midőn megláttam! Mi lett belőle néhány óra alatt! Pedig még nagyobb bajtól is lehet félni, mert nagyon rossz jel, hogy oly csendesen ül ott. Mindnyájan félnek attól a pillanattól, midőn szegény Moreland urat majd elviszik a háztól.

— Az bizony borzasztó pillanat lesz — mondtam elkomorodva.

— De ha nem csalódom, Redfield ur, ön most nem volt egyedül — kezdé újra az asszony.

— Igaza van — feleltem.

— Talán ismét az a leány volt itt?!

— Kit gondol?

— Hát nem ismeri Sullivan Leesyt?

— Mindössze tegnap óta.

— A szegény leány egészen meg van zavarodva. Szombaton is nagyon sokáig volt itt, csak akkor ment el, midőn esni kezdett. Bizonyosan jól megázott, mire haza ért. Csak azt szeretném tudni, mit kereshet itt?!

— Nem tudom. Az előbb, hogy ide jöttem, ott találtam az oszlopcarnokban. Talán azért van oly élénk részvéttel a halott iránt, mert amint hallottam, nyáron át rendesen a családnál dolgozott. Nem ismeri közelebről?

— Nagyon ritkán és keveset beszéltem vele, mert nem igen volt alkalmam vele találkozni. Ő az egész napot varrása mellett töltötte. Hanem azt észrevettem, hogy Leesy kisasszony sokkal büszkébb,

mint a varróleányok lenni szoktak, mert tán tudja, hogy nagyon csinos.

— Amint hallottam, Morelandék mindig feltűnően barátságosak voltak hozzá?!

— Oh igen, az igaz; de hát ön is tudja uram, milyen derék, jószívű család ez. Azt többször láttam, ha kikocsiztak, Henry ur Leesyt erővel is a kocsiba ültette. Mindig azt mondta neki, hogy nagyon is szüksége van egy kis szórakozásra, más-különben tönkre teszi magát az örökös munkával.

— Henry talán többször egyedül is volt Leesyvel — kérdeztem?

— Tudtommal soha! Egyáltalában, ha Henry ur barátságos is volt a leánynyal, de ennek határát soha túl nem lépte.

— Én is úgy hiszem, és megsértenők a szegény halott emlékét, ha másként gondolkoznánk felőle.

— Ugy van az uram — felelte szomorúan az asszony.

— De nem veszi észre, hogy ennek a leánynak viseletében van valami különös és feltűnő?

— Az igaz, én sem értem!

— Nemde, Scott asszony, bizhatom titoktartásában?

— Soha sem szoktam fecsegni.

— Csak arra akarom kérni, hogy kísérje figyelemmel Leesyt, ha ismét eljön és mondja el nekem azután tapasztalatait. De senkinek se szóljon erről.

— Megbizhatik bennem. Én ugyan nem hiszem, hogy ez a szegény leány valami rosszat tett volna és úgy gondolom, hogy a szerelem tette szerencsétlenné. Az igaz, hogy Henry urat mindenkinek megszeretni kellett, aki megismerte.

Ezen szavak után az asszony ismét heves zokogásba tört ki, és én felhasználtam az alkalmat, hogy távozzam.

Az irodába mentem, hol Argyll urat egyedül találtam. Mély gondolatokba merülve az asztalnál ült.

Amint megpillantott, felugrott és gyorsan bezárva az ajtót, tompa hangon mondá:

— Megint valami különös történt, Richárd, kétezer dollárt elloptak az íróasztalomból.

— Nem értem, mikor? — kérdém ijedve.

— Azt nem tudom. A pénzt négy nap előtt hoztam a bankból és a könyvtárban levő íróasztal fiókjába tettem. A fiók kulcsa zsebemben van. Hogy mikor vették ki a pénzt onnét, nem tudom. Előbb voltam ott, hogy magamhoz vegyem, de már nem volt ott, dacára annak, hogy a fiók rendesen be volt zárva.

— Nem tette tán véletlenül máshová a pénzt?

— Semmi esetre sem. Ezt a pénzt ellopták.

Azért hoztam, hogy Eleonora kelengyéjét még egymás szükséges dologgal kiegészítsük. Fájdalom, ez már most felesleges ugyan, de az mégis különös, hogy éppen most fordul elő a lopás, ilyen szomorú körülmények között. Az bizonyos, hogy a tolvajnak jól kellett tájékozva lennie.

Ez utóbb mondottaknál oly különösen nézett reám, mintha engemet is gyanúsítana.

— Volt-e valakinek tudomása a pénzről?

— Jamest kivéve senkinek.

— A bankjegyek minőségére nem emlékszik?

— Mindre nem. Volt azonban közte egy darab ötszáz dolláros bankjegy, amelynek száma föl van

irva a banknál. A többi pénz kisebb-nagyobb bankjegy volt.

— Ez igazán különös eset — mondám elgondolkozva.

— Én csak egy eshetőségre gondolok. Midőn James a pénzt a banknál felvette, valami furfangos tolvaj megláthatta és követve őt, a mostani zavart felhasználta a lopásra. Az íróasztal zárját bárki könnyen kinyithatja. De én erre nem gondoltam, mert eddig házamban soha semmi sem veszett el.

(Folyt. köv.)

Skiper Tamás.

Kép az angol rendőrség életéből.

Monte-Carlo fényes játékkermeiben ilyenkor van tetőpontján az idény. Ami vagyonos, pénzes léhütője van a vén Európának, az ott ácsorog most, ott unatkozik a teljes pompájában viruló Rivierának fasorai között, üres szívvvel és üres fejjel bámészkodva ki a gyönyörű égszínkének tengerre. Ami kalandor, szerencsevadász, professzionátus játékos és kártyás két világrészben akad, az ilyenkor csődül Monakoba, a pokolnak ebbe a földi előtornáczába, hogy frakkosan, fehér nyakkendősen fosztogassa egymást a pazar berendezésű játékkermekben.

A gögös arisztokrata, a körözött sikkasztó, az előkelő, megközelíthetetlen udvarhölgy s a játékbarlangnak kitarított keritőnöje, a szemérmetlen éjjeli pillangó — sorjában ülnek egymás mellett a hosszú, zöld asztalok körül. Szemeikben a lázak legaljasabbikának emésztő tüze ég, amint a croupier golyójának keringését nézik. Arczaik sápadtak, a játék szenvedélyétől eltorzultak, kezeik remegnek és nem egy alakon meglátszik, hogy mindenét, hogy utolsóját tette most fel erre a kis golyóbisra — az életét. És a másokét is talán.

Az egyik asztal mellett egy férfi ül, aki sápadt arcszínével még ebben a társaságban is feltűnést kelt. Szikár, de vállas alak, nagy eleganciával van öltözve. Kezeinek ideges remegésén, szemeinek nyugtalan, fürkésző járásán látszik, hogy látszólagos nyugalma nagyon is tettetett. Arcza talán azért is tűnik fel annyira haloványnak, mert koromfekete, sűrű haj és bozontos, nagy bajusz árnyékolják.

A bank alkalmazottai csupán annyit tudnak róla, hogy Webbs Ottónak hívják, hogy néhány nap előtt érkezett Ausztrália felől, ahol állítólag nagy gyarmatai vannak, és hogy igen gazdag embernek kell lennie, mert az első nap óta folyton nagy tételekben játszik és folyton — veszít.

A koczka ma sem akar az ő javára fordulni. Egyik arany a másik után, egyik nagy bankó a másik után vándorol el előle. Még néhány darab ezerfrankos bankjegy fekszik előtte s ha ezek is a többiek után mennek, mára vége a játéknak. Mindennap így van ez vele, amióta játszik.

A croupier új játszmat hirdet s Webbs épen egy pillantást vet az előtte fekvő, még megmaradt bankóira, amidőn észreveszi, hogy egy erőteljes kéz végtelenül nagy ügyességgel hátulról alája nyul az asztalon támaszkodó balkarjának, megragadja az ezres bankók egyikét és tüneményes gyorsasággal vonul hátra megint. Ezen a páratlanul vakmerő rabláson az első pillanatban annyira elámul, hogy eszébe sem jut azt a hosszú ujjú kezét megcsipni. De meglepetése csak egy másodperczig tart. A követ-

kezében már felugrik, hátrafordul és tolvajt kiabál, amint meglátja, hogy egy kifogástalan eleganciával öltözött, látszólag angol gentleman mint siet a lopott bankót kabátjának ujjában nagy sietséggel eltüntetni. Webbs megragadja a tolvajt, izgatottan követeli vissza pénzét s az asztalnál akkora felfordulás támad, hogy a játék is megakad.

Am hamar ott terem két szalonkabátos, cizlinderes ur, akik mint a játékkerem rendőrbiztosai mutatkozván be, a tolvajt egyszerűen galléron ragadják, Webbst pedig felhívják, hogy kövesse.

A tolvajnak bekisérése a játékkermekben, folyosókon és sétányokon végig nem kis feltűnést kelt, noha itt az ilyen lopások vajmi gyakoriak s a nemzetközi zsványoknak minden fajtája rendes vendég szokott lenni. Gunyos, csufolódó felkiáltások, jogos szidalmak kísérik az elcsipett tolvaj lépteit egészen a rendőrszobáig.

Itt az egész menet a belsőbb termek egyikébe vonul, ahol több rendőrtisztviselő ül. Ezek egyike tudomásul veszi a biztosok jelentését és Webbshez, a kárvallott ausztráliai nagybirtokoshoz fordul:

— Ön tehát azt állítja, hogy ez az ur — a tolvajra mutat — egy ezerfrankos bankjegyet lopott el öntől a játékasztalnál?

— Igen, állítom és bizonyítom. Kérem csak ennek a gentlemannek a kabátja ujját kikutatni, a bankjegy ott van elrejtve. Már sok mindenféle rablásról hallottam és olvastam; hanem az a vakmerőség, amelylyel ez az ur a maga dolgát végezte, az egyszerűen mesés. Soha még ilyent!

A tolvaj pedig, aki nyugodtan türte az elfogatását, nyugodtan, szó nélkül türte a közönség hangos szidalmait, itt is csak hallgatott. Olyan arcot vágott a dologhoz, mintha mindez őt érdekelné a legkisebb mértékben. Webbs vádjára sem felelt s amikor a rendőrtisztviselő hozzá fordult a kérdésével, hogy mit szól a vádhoz, csak a vállát vonogatta és kinézett az ablakon.

— Hohhó, barátja a kornak, ezt a fajtát is ismerjük — szólt rá most gunyosan a rendőrtiszt. — Motozzátok meg!

A biztosok hozzáfogtak a tolvaj ruháinak az átkutatásához, természetesen a kabátujjakon kezdve a motozást. A tolvaj nyugodtan türte ezt is.

Egy-kettőre megvolt a titkos zseb s tényleg előkerült belőle az ezerfrankos bankjegy is. De nem csupán ez, hanem valami összehajtogatott irás is. A biztosok mindkettőt átnyujtották a rendőrtisztviselőnek, azután folytatták munkájukat.

A tisztviselő pedig legelső sorban is az összehajtott papiros után nyult s kibontván azt, olvasni kezdett belőle. Nagy megerőltetésébe került azonban, amint az első sorokon végigfutott, hogy nyugalmát megőrizze és arczára közönyt erőltessen. Mert az irásban ezek állottak:

»A monakoi rendőrhivatalnak. Én Skiper Tamás vagyok, a londoni titkos rendőrségnek ügynöke. Hetek óta járok nyomában ennek az ugynevezett Webbs urnak, aki valójában nem más, mint a Cromford és társa londoni bankháznak volt pénztárnoka. Igazi neve Tallan Jakab. A bankháztól háromszázezer forintot sikkasztott. Szándékosan loptam őt meg és akarattal olyan ügyetlenül, hogy megfoghasson, mert mindenáron ide akartam őt behozni, a rendőrségi hivatalba. Vigyázzanak, hogy gyanut ne merítsen, mert a jobb nadrágzsebében folyton revolvvert hord s a legelső gyanus jelre

agyonlövi magát, hogy a kezeink közé ne kerüljön. Most itt a pillanat, hogy ártalmatlanná tegyük őt. Ön uram, kezét nyújtja Webbsnek, hogy látszólag megköszönje neki az én elfogatásomat, mondván, hogy reám már régen vadásznak, mint egy nagy gonosztevőre. Többé azután el ne eressze Webbsnek a jobbját! Én baloldalt állok mellette, ugyanakkor megragadom a balkarját és sietek bilincseket tenni a kezeire. Minden szükséges és hiteles igazolásomat rögtön azután előadom.«

A rendőrtisztviselő egyik ámulatból a másikba esett. Londoni kollegájának ez a zseniális fogása valósággal megbűvölte őt. Ismét és ismét végignézett az állítólagos tolvajon, Skiper Tamáson, amit Webbs ur sietett valami nagyon kedvező jelnek tekinteni magára nézve.

A rendőrtisztnek egy csengetyűjére további két egyenruhás rendőr lépett a szobába, kiket a tiszt oda intett közvetlenül maga mellé. Webbs most már megvolt győződve, hogy valami nagyszerű fogást csinált ezzel a gentlemannel itt ni, az ő balján, mert a rendőrtiszt a legnyájasabb arccal fordult feléje s jobbját nyújtván neki, hálálkodni kezdett, hogy milyen nagy gazembert juttatott im a rendőrség kezébe! Többé azután el sem eresztette Webbs ur jobbját, mert még nem mondotta volt el dicséretének végét, amikor a »tolvaj« hirtelen és vasmarokkal elkapta Webbs urnak balkarját és hihetetlen ügyességgel kapcsolta össze a két kezét holmi kellemetlen karperecekkel.

Webbs ur csak most kezdett eszmélni. Vadállathoz hasonló üvöltés tört ki belőle és összelánczolt kezeivel oly örült hadonázásba kezdett, hogy a négy rendőrnek dolga volt őt megfékezni. Ezek csodálkoztak csak el igazán, mikor észrevették, hogy az ő tisztjük mint segít a »tolvajnak«, bilincsekbe verni a panaszos urat!

Webbs folyton a nadrágzseb felé nyújtogatta összelánczolt kezeit, amiben a rendőrök, tisztjuktól kapott jelre, igyekeztek őt megakadályozni. Mikor látta ennek az eredménytelen voltát, rettentő erőfeszítéssel szakította ki magát a rendőrök kezei közül s a nyitott ablak felé rohant. Ugy kellett őt lefűlelni és a földre leszorítani.

Az állítólagos tolvaj erre legelőször is benyult Webbs urnak jobb nadrágzsebébe és onnan kihuzott egy megtöltött forgópisztolyt. Azután megfogta Webbs urnak sűrű fekete haját — és az egészet lehuzta szépen a fejről. A pompás paróka alól igen tekintélyes kopasz koponya fénylett elő. Majd megfogta ez az ur Webbs urnak bozontos, dus, koromfekete bajuszát és addig simogatta, amíg az egész pamacs levált az orr alól.

— Most pedig uraim, miután Webbs urat elbucszattattuk volna körünkből, van szerencsém önöknek bemutatni Tallan Jakab urat, aki szives lesz velem még ma London felé venni az utját, ahol igen nagyon várnak reá a régi ismerősök és a newgatbeli*) patkányok. Köszönöm uraim . . .

Webbs, alias Tallan Jakab a kétségbeeséstől és dühtől eltorzult arccal, vánszorgó léptekkel támolygott ki onnan, ahová tíz perc előtt maga szállított volt be »egy nagy gazembert«. A karperecek, amiket ott kapott, még most is a kezein vannak, ott, a newgati sötét czellában. T. A.

*) Newgate: hires börtön Londonban.

Muszkaországból.

Midőn a három császár a nagy Napoleon hatalmát megtörve, a francia fővárosba vonult, a sok ünnepélynek hossza-vege nem szakadt és I. Sándor czár a Kreml kincstárából több izben gyémántokkal kirakott burnótszelenczét volt kénytelen hozatni, mivel minden nagy czeremóniás banketról vagy udvari bálból szelencze nélkül jött haza. Eleinte fel sem vette a dolgot, de utóbb egy alkalommal a Tuileriákban Talleyrand herczegnek elpanaszolta hogy Párisban több mint harmincz arany burnótszelenczét vesztett el.

— Sire — felelé a finom francia gavallér, legyen meggyőződve, hogy szelenczéi mind hazafele gravitálnak. — Utóbb aztán kitudódott, hogy a czár kedves testőr-kozája annak egyenruhája frakkjából a gyémántos szelenczét rendesen kiszedegette, midőn a czárt a hintóba emelte.

Ennél még sokkal czifrabb dolog történt a nem régen elhalt czár alatt.

A gacsinai kastélyban, a miként tudva van, briliántokkal berakott ajtókat is mutogatnak az idegeneknek. De az egyik ajtónál a drágakövek helyett apró aranyozott lemezek láthatók és pedig a következő oknál fogva:

Egy szép napon két ó-orosz testőr-gránátos állított be a perm-i Vladimir-zárda főnökéhez. Az idősb gránátos nagy nehezen elmondotta, hogy nékie Szent György védszent álmában megjelenve, oda utasította, hogy a gacsinai kastélyban az egyik gyémántos ajtóról szedje le a köveket, és vigye áldozatképpen a perm-i Vladimir-zárdába. Ő ezt megtette, habár jól tudja, hogy ezért halálbüntetés vár reá, de a védszent parancsát többre becsülve életénél, ime elhozta a kívánt gyémántokat. Pajtása pedig, ki nékie mindenekben segédkezet nyújtott, de a védszent oltalmára mint hivatlan működő nem számíthat, legalább egy hatásos áldást kér a zárda főnökétől.

Más körülmények közt az értékes áldozat minden további szó nélkül a zárda kincstárába, illetőleg a szent atyák zsebébe jutott volna, de a drágakövek provenienciája szeptet ütött a főnök fejébe, ki a dolgot a kormányzóságnak feljelentette.

A két gránátos természetesen Szent-Pétervárra került, hol az egész ügy a czár füleihez jutott.

Sándor czár, vele született jószívűségével, nagyot nevetett a védszent sugalmazása folytán elkövetett lopáson és a két gránátost, nem különben a közoktatási minisztert, Mukhorov gróftot ugyanazon időben a téli palotába rendelte.

Először elmondatta magának a két gránátos által egyenként a lopás történetét, aztán behívatta a minisztert.

— Hallod-e Szergius Maximovics? — kezdé a czár, — azt már régen tudtam, hogy ti keveset törődtek a szegény nép nevelésével, de hogy a 19-ik század vége felé Oroszországban, nevezetesen pedig Moszkvában, a hol e két számár született, még ily ostoba babonás emberek legyenek, azt még sem hittem volna. És most mondjátok el még egyszer ennek az urnak az egészét.

Mikor a gránátosok a csoda-álmodt, a csár behivatta a szolgálattelvő szárnysegédet.

— Ezt a két embert kísérik a kultusz-miniszteriumba, te pedig, Szergius Maximovics rendelj melléd egy okos embert, a ki őket a babonáság hiábavalóságáról felvilágosítsa. A zárvizsgán magam akarok jelen lenni, és ha még akkor is ily buták lesznek mint most, valamennyien elmehettek

*

Az utolsó török háboru alkalmával történt.

X. tábornok egyéb teendőihez a közvetlen szállítókkal való leszámolás, illetőleg számláinak kifizetése is tartozott. Az illető szállítók többnyire szent-pétervári vagy odesszai kereskedők lévén, nagyon jól tudták, hogy a baksis elve nem csak keleten, hanem Oroszországban is feltétlenül elismertetik s ennek folytán úgy állították össze számláikat, hogy a szükséges baksis is kikerüljön. Darab ideig a számlák kifizetése minden fennakadás nélkül folyt, és ritka eset volt, ha valakinek 2—3 napnál tovább kellett számlája kifizetésére várakozni.

Egyszer csak megszűntek a fizetések, senki sem kapott egy kopékát sem, még ha a baksist előre is beadta. Hiába volt minden kérés, zaklatás és pör, már pedig nagy dolog, ha valaki Oroszországban pénzt pör után keresi az államtól.

Végre egy odesszai nagykereskedő, kinek 500 ezer ezüst rubelje lógott a levegőben, elszánta magát, hogy X. tábornokot mindaddig interpellálja míg csak a dolog velejét ki nem tudja.

A vitéz tábornok eleinte goromba, de utóbb udvarias lett.

— Lássá, Nikofor Gavriellovics — kezdé a tábornok, — önök oly erkölcstelenek, oly romlottak, hogy az ember igazán restel önökkel érintkezni. Hát azt hiszitek, hogy én nem tudom, miszerint ti minden számlánál még azt a néhány kopékát is tisztelesen bele nyomjátok, melyet némi ide vissza nem kerül, én ugyan senkinek egy fillért sem utalványozok, hanem visszaküldöm a számlákat Szent-Pétervárra.

Az odesszai kereskedő megértette az intést és ad circulandum bizalmas uton a többi érdekelt felekkel tudatta.

A dolog tehát oda lyukadt ki, hogy a már egyszer kifizetett baksist még egyszer le kellett tenni.

Midőn az illetők, kik a háboru kezdete óta számláikat kifizették, összekerültek, kitűnt, hogy a borra való kereken 2 millió 600 ezer ezüst rubelre rugott, mely összeg kétszeresen került X. tábornok zsebébe. Miután a kissé komplikált számitások folytán különféle surlódások történtek, a dolog végre kitudódott. Igen magas állásu egyéniségek közvetítése mellett X. tábornok megtartotta ugyan a pénzt, de további működésétől e minőségben fel lón mentve, és jelenleg jól megérdemelt nyugdíját fejedelmi fényvel berendezett krimiai nyaralójában élvezve, édes keveset törődik a muzsikok csaholásával, kik csupa irigységből ráfognak a mi «nem igaz.»

Oroszból

T—a.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Somody Imre, Kecskemét; Mátyás Vincze, Orczifalva; Magyar Mihály, Kisvárdá; Csekő Gyula, Hatvan; Szedlák Ferencz, Dálja: A »Vasutasok Családi Naptára«-nak megrendelt példányait december 31-én postára tettük.

J. K. U. Köszönjük a szives figyelmet; eféle dolgokkal el vagyunk látva, ajánlatára tehát nem reflektálhatunk.

Gáspár M. A bort, amit ön annyira ajánlott szegény P. urnak a köszvény ellen, jótékony célra elárvereztettük. P. ur azt üzeni, hogy már inkább csak a köszvényt nyögi, semmint ezt a bort kelljen innia.

Kotorkai. Jusson eszébe az a mese arról a bizonyos lórol, amelyiknek egész nap orrán lógott az abrakos tarisznya, s amelyik amellet mégis olyan sovány maradt, akár a cigány malacza. Mert hát — a tarisznya üres volt, a lónak meg nem volt elég fantáziája, ami a zabot pótolta volna. Sohasem kell a külszin, a látszat után itélni.

Magyari Dénes, Fogaras, 2 korona 20 fillért; *Szepesy József, Súlyom,* 6 korona 50 fillért; *Hegyl Endre, Kis-Czell,* 8 korona 30 fillért; *Buda Ákos, Koskocz,* 13 korona 50 fillért; *Erős Imre, Murány,* 20 korona 40 fillért; *Mátis Gáspár, Zilah,* 21 korona 63 fillért; *Szelkó János, M.-Hosszurét,* 28 korona 70 fillért; *Bajnok Béla, Budapest,* 32 korona 45 fillért köszönettel nyugtazzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Listár János, Rákos-Csaba,* szeptember október, november és december hónapokra; *Bauer János, Hatvan,* szeptember, október, november és december hónapokra; *Csonka Imre, Szeged,* november és december hónapokra; *Házmán József, Ebszőny,* december hóra, főlöleg 50 fillér; *Schill Károly, B.-Berény,* november, december és január hónapokra; *Kurtás Lőrincz, Piski,* december és január hónapokra; *Vadnai Lajos, Királyháza,* január hóra; *Littomericzky János, Hatvan,* január hóra; *Simon József, Székelyhid,* január hóra; *Mészáros György, Szolnok,* január hóra; *Dobi Ervin, Nagy-Bánya,* december január és február hónapokra; *Farkas András, Selyp,* december, január, február és márczius hónapokra, hiány 60 fillér; *Schmirmund Kornél, Vukovár,* január, február és márczius hónapokra; *Farkas Mihály, Szolnok,* január, február és márczius hónapokra könyveltük.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körut 45. szám alatt)

egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezeli.

4 liter

kitűnő borókapálinka

korona 8.40

4 liter

kitűnő gyógyfüves likőr

korona 11.—

bérmentve utánvétellel szállít

Cornides Károly Felka

Szepes-megye.